

Т. А. Носенко

Ласло-Куцюк Магдалина

ЛАСЛО-КУЦЮК Магдалина (Laszlo-Kučiuk Magdalena; 30. 08. 1928, м. Тімішоара, Румунія – 02. 09. 2010, Бухарест) – румунський літературознавець. Дружина [К. Куцюка-Кочинського](#). Доктор філологічних наук (1971), професор (1972). Навч. у Клуз. (м. Клуж-Напока, Румунія) та Бухарест. університетах (1946–49), закін. Харків. університет (1954). Відтоді викладала в Бухарест. університеті. Авторка розвідок з питань розвитку укр. класич. та сучас. літ-ри, зокрема монографій «Питання української поетики» (1974), «Велика традиція: Українська класична література в порівняльному висвітленні» (1979), «Шукання форми: Нариси з української літератури ХХ століття» (1980), «Засади поетики» (1983; усі – Бухарест), які стали вагомим внеском у дослідж. укр. нац. мистецтва слова. У кн. «Exotica limitofă: Studii comparate româno-ucrainene» («Сусідня екзотика: Порівняльні румунсько-українські студії», Бухарест, 1997) у широкому культурол. розрізі розглянула у зістав. аспекті малодосліджені або дискусійні питання укр. історії, фольклору і літ-ри. Монографії «Вогонь і слово: Космогонічний міф на Україні» (1992) та «Боги світла і боги темряви» (1994; обидві – Бухарест) спрямовані на осмислення духовності укр. нації, її міфол. свідомості та на своєрідність її переломлення у творах укр. письменників різних часів. У працях «Ключ до белетристики», «Ghid de autocunoaștere: Elemente de socionică» («Шлях до самопізнання: Елементи соціоніки»; обидві – Бухарест, 2000) Л.-К. продемонструвала ефективність різних раніше мало використовуваних щодо укр. літ-ри методів аналізу – герменевт., психоаналіт., інтертекстуал., соціоніч. тощо. Особливу увагу приділяла дослідж. літ. спадщини Т. Шевченка та питанню її рецепції в Румунії: «Творчість Шевченка на тлі його доби» (Бухарест, 2002); «Тарас Шевченко – національний поет України» // «Scrizul bănățean», 1952, № 3; «Шевченко в Румунії (період до 23 серпня 1944 року)» // «Studii și cercetări de istorie

literară și folclor», 1961, № 4; «Оцінка К. Доброджану-Герейу творчості Тараса Шевченка» // «Studii de literatură universală», 1962, t. 4; «Доля одного гораціївського мотиву у Сковороди, Котляревського і Шевченка» // «Велика традиція», Бухарест, 1979; «“Катерина” Шевченка і “Еда” Баратинського» // там само; «Нове про “Гайдамаків” Шевченка» // «Наш голос», Бухарест, 2004, № 117 та ін. Вивчала також творчість Г. Сковороди («Погляд Сковороди на космогонію і антична езотерична арифмологія» // «Філософська і соціологічна думка», 1991, № 10; «Апофеоз світла у творчості Г. Сковороди» // «Боги світла і боги темряви», Бухарест, 1994; «Байки Сковороди як притчі» // «Наш голос», Бухарест, 2006, № 141), І. Франка («Еволюціонізм чи креаціонізм» // «Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин», Л., 1998; «Текст і інтертекст в художній творчості Івана Франка», Бухарест, 2005), І. Котляревського, І. Воробкевича, М. Коцюбинського, Панаса Мирного, Лесі Українки, письменників 20 ст. Написала низку огляд.-аналіт. статей, зокрема «Оповідні формули сучасної української прози» // «Studii literare româno-slave», București, 1978; «Про філософічність поезії» // «Прапор», 1989, № 10. Видала навч. посібники «Питання української поетики» (1974), «Relațiile literare româno-ucrainene în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea: Curs special» («Румунсько-українські літературні взаємини у XIX – на поч. XX століття: Спеціальний курс» (1974; 1977), «Українська радянська література» (1975; усі – Бухарест). Авторка передмов до румун. перекладів творів «Lumini vestitoare» («Досвітні вогні») Лесі Українки, «Călăreții» («Вершники») Ю. Яновського (обидва – 1963), «Poeme» («Поєми», 2001; усі – Бухарест) та «Tinererele mele gânduri» («Думи мої молодії», Тімішоара, 2005) Т. Шевченка, «Poeme alese» («Вибрані поєми», Бухарест, 2003) І. Франка. Упорядкувала, написала передмови, примітки до виданих укр. мовою «Антології української класичної поезії» (1970), кн. «З книги життя: Антологія українського класичного оповідання» (1973), зібрань творів С. Яричевського (1977–78), М. Рильського (1981), В. Сосюри (1987). Здійснювала також аналіз україністич. дослідж. румун. учених, зокрема О. Лінци: «Din istoricul slavisticii românești» («Внесок румунських славістів», Бухарест, 1982), творчості укр. письменників у Румунії («Сонети і ронделі Ореста Масикевича» // «Обрії», Бухарест, 1983; «Віддзеркалення вогню» // там само, 1984; «Дійсність у новелі [про малу прозу М. Корсюка]» // «Радянське літературознавство», 1988, № 11).

Рекомендована література

1. Ткачук С. Магдалина Ласло-Куцюк // Обрії. Бухарест, 1983;
2. Яценко М. Наукові обрії україністики з Бухареста // Січ. 1990. № 3;
3. Бетко І. У пошуках архетипів буття: «Вогонь в одязі слова» // Там само. 1993. № 1;
4. Носенко Т. Шевченко та його доба // Там само. 2004. № 1.

Покликання на статтю:

Ласло-Куцюк Магдалина / Т. А. Носенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-53355>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).